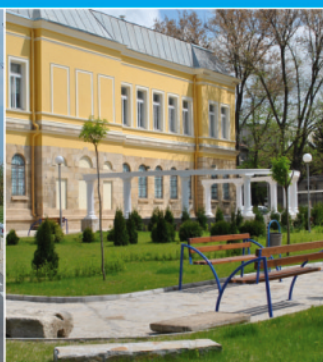
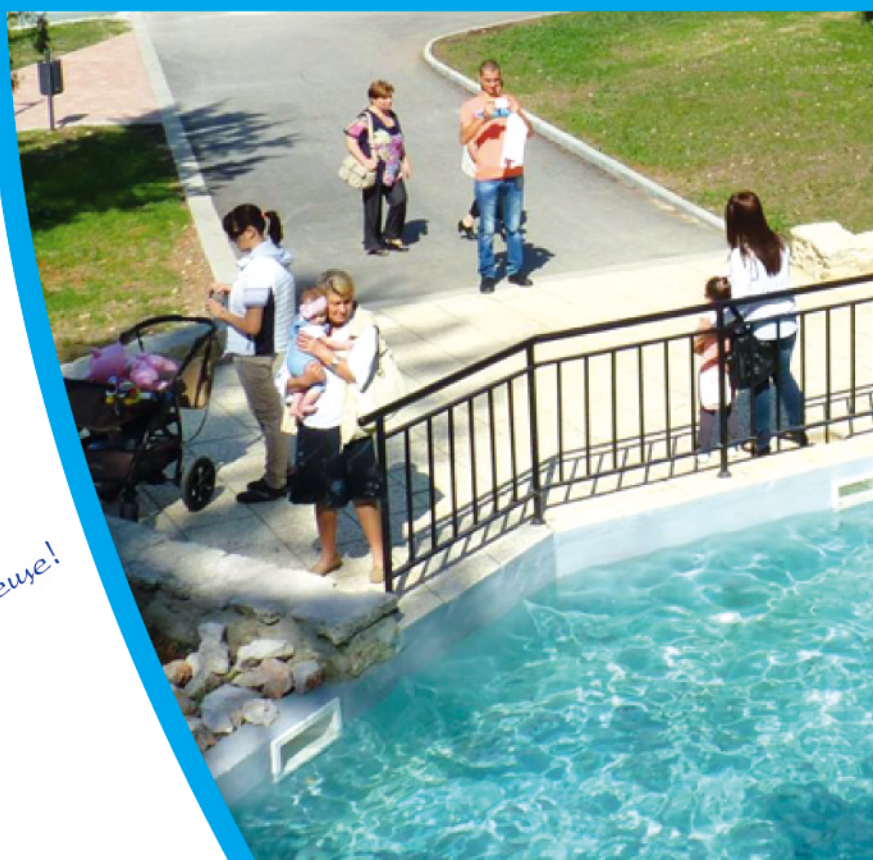

Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във
Вашето бъдеще!

**Оперативна програма
„Регионално развитие“
2007-2013 г.**

Инвестираме във Вашето бъдеще!

"Яне Сандански"

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ” 2007–2013 г.

ОБЩА ЦЕЛ:

Подобряване на качеството на живот и работната среда с подобър достъп до основните услуги и нови възможности за повишена регионална конкурентоспособност и устойчиво развитие.

Бюджет на програмата: 3 131 821 212 лева

Оперативна програма „Регионално развитие“ (ОПРР) 2007-2013 г. се финансира от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България.

Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие

Бюджет: 1 875 344 313 лева

Бенефициенти: Общините на територията на 86 градски агломерационни ареала, Европейската инвестиционна банка (като Холдингов фонд по инициативата JESSICA), Министерство на културата, Министерство на здравеопазването, Агенция за социално подпомагане, Агенция по заетостта, Министерство на вътрешните работи /Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението"/, Министерство на образованието и науката, Дирекция „Обновяване на жилищни сгради" в МРР, Фонд за жилищно обновяване, организации с нестопанска цел в партньорство с общини, неправителствени организации и университети, когато действат като сдружения с нестопанска цел за предоставяне на здравни, социални, образователни и културни услуги.

Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност

Бюджет: 645 439 513 лева

Бенефициенти: Агенция „Пътна инфраструктура", 86 общини, разположени в рамките на градските агломерационни ареали, Министерство на икономиката и енергетиката, Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи".

Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма

Бюджет: 305 862 595 лева

Бенефициенти: Министерство на културата, Министерство на икономиката и енергетиката, Министерски съвет, 264 общини, включително в партньорство със сдружения на общини, местни, регионални и национални туристически организации, регистрирани в Националния туристически регистър, публични власти, управляващи недвижими културни ценности с национално и световно значение.

Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество

Бюджет: 199 377 316 лева

Бенефициенти: Областни управи, 178 общини, намиращи се извън обхвата на градските агломерационни ареали, неправителствени организации в партньорство с общини или областни администрации.

Приоритетна ос 5: Техническа помощ

Бюджет: 105 797 473 лева

Бенефициенти: Управляващият орган на ОПРР, Дирекция „Обновяване на жилищни сгради", Дирекция „Вътрешен одит" в МРР, Министерство на здравеопазването, Министерство на културата, Министерство на образованието и науката, Министерство на икономиката и енергетиката, Министерство на вътрешните работи, Министерство на инвестиционното проектиране, Агенция „Пътна инфраструктура", Агенция за социално подпомагане, Агенция по заетостта, Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи".

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОБЩИЯ НАПРЕДЪК ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПРР

❖ Публикувани са **48 схеми** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност **3,131 млрд. лв.** или **100 %** от бюджета на ОПРР.

❖ През 2014 г. приоритетно освободеният ресурс се насочва към схема „Подкрепа за рехабилитация и реконструкция на второкласни и третокласни пътища“ с конкретен бенефициент Агенция „Пътна инфраструктура“ за финансиране на голям проект по смисъла на чл.39 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. - „Северна скоростна тангента от км 0+000 до км 16+540“ на обща стойност на БФП 235 млн. лв.

❖ По програмата към 01.10.2014 г. са подадени общо **1 907 проектни предложения** и са сключени **1 103 договора с общ размер** на предоставената безвъзмездна финансова помощ – **3,277 млрд. лв.** или **105 %** от бюджета на програмата (3,131 млрд. лв.)

❖ Общият размер на плащанията към 01.10.2014 г. възлиза на **2 258 млрд. лв.** или **69% от размера на договорените средства** и **72 % от бюджета** на ОПРР. Общият размер на сертифицираните средства е **1,703 млрд. лв.**

❖ Вследствие на изпълнените до момента **747 проекта** по ОПРР са постигнати следните резултати: подобрена и привлекателна градска среда,

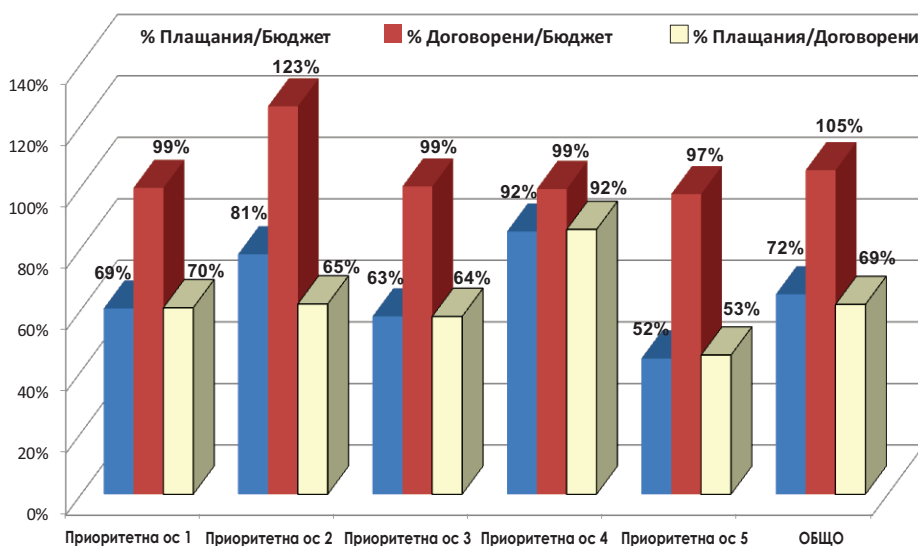

като над 3,2 млн. души ползват обновената градска среда – изградени/рехабилитирани паркове, озеленени площи, детски площадки (над 3 млн. кв.м.), пешеходни зони, велоалеи, тротоари (над 821 хил. кв.м.), осигурени паркоместа в близост до възловите транспортни точки на периферните градски зони – 3 256 бр. Над 2,5 млн. души

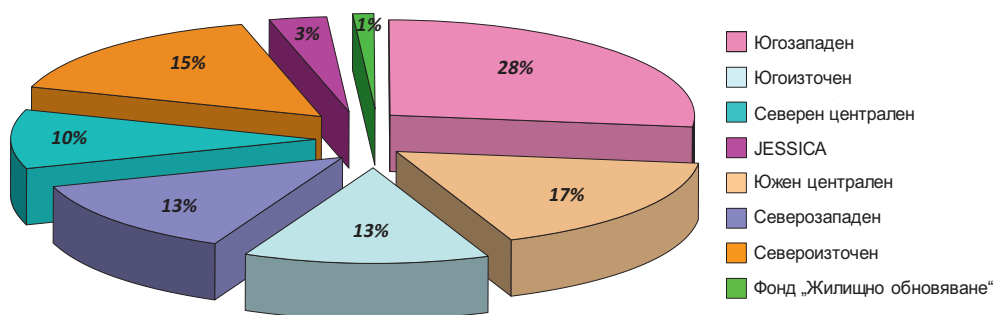
ползват обновените 984 сгради на образователната, социална и културна инфраструктура, в които е постигната и значителна икономия на енергия в резултат от направените инвестиции – общо над 165 841 МВтЧ/средногодишно. Укрепени са свлачища с обща площ над 1,179 млн.кв.м, а облагодетелстваното население от тези инвестиции е над 624 хил. души.

С тези показатели ОПРР се нарежда сред най-успешните програми в България. С подкрепяните дейности ние достигаме до всеки регион в страната, показваме видими резултати и спомагаме за подобряване на качеството на живот и работната среда на всеки български гражданин чрез осигуряване на **по-добър достъп до основните услуги и нови възможности за повишена регионална конкурентоспособност и устойчиво развитие.**

Финансово изпълнение на ОПРР за периода 01.01.2007 – 01.10.2014 г.

% изплатени средства по райони на ниво NUTS 2
за периода 01.01.2007– 01.10.2014 г.

КЛЮЧОВИ ПРОЕКТИ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ” 2007-2013 Г.

1. Деинституционализация на децата в България

В рамките на Операция 1.1 „Социална инфраструктура” е в изпълнение схема за безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск”. Конкретни бенефициенти са 62 общини в градските агломерации. Схемата е насочена към **подпомагане изграждането/ реконструкцията/ обновяването/ преустройството на подходяща инфраструктура на територията**

на градските агломерации, която да замени институционалната грижа и да допринесе за създаване на нови възможности за децата с увреждания и техните семейства, така че да получат подкрепа в общността и в своята естествена среда. Подписани са **61 договора** на обща стойност на безвъзмездната финансова помощ **99 млн. лв.** През 2013 г. беше прекратен договорът за безвъзмездна финансова помощ с община Нова Загора по искане от страна на бенефициента, поради невъзможност заложените дейности да бъдат изпълнени качествено и в определените срокове. С изпълнението на проектите се **предвижда създаването на общо 132 центъра за настаняване от семеен тип и 26 защитени жилища.**

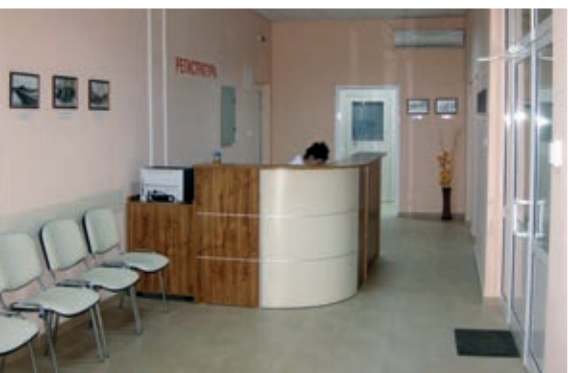

Към 01.10.2014 г. е приключило изпълнението на 38 бр. договори и съответно са изградени 58 центъра за настаняване от семеен тип, 11 бр. изградени, обзаведени и оборудвани защитени жилища и 4 бр. ремонтирани и оборудвани защитени жилища.

В изпълнение е проект на Министерство на здравеопазването на стойност **10 млн. лв.** безвъзмездна финансова помощ за реструктуриране на **8 пилотни Дома за медико-социални грижи за деца**, с оглед разкриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 г.

2. Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на лечебни и здравни заведения – държавни и общински

Предоставени са **147 млн. лв.** безвъзмездна финансова помощ на Министерство на здравеопазването за реконструкция и обновяване на **16 държавни лечебни заведения**. По програмата се финансират и интервенции за реконструкция и обновяване на **общински** лечебни заведения (2 схеми за безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 1 и Приоритетна ос 4). Към 01.10.2014 г. са сключени **36 договора** на общини на обща стойност на предоставената БФП **132,2 млн. лв.** като 10 от тях са приключени, в резултат на което са обновени 2 лечебни заведения и са отчетени над 69 хил. пациенти, облагодетелствани от подобрената здравна инфраструктура.

3. Реконструкция и рехабилитация на второкласни и третокласни пътища

Основна цел на схемата за безвъзмездна финансова помощ е да насърчи достъпността, взаимосвързаността и сближаването вътре в регионите чрез подобряване и ремонт на регионални и местни пътища. Бенефициент е Агенция „Пътна инфраструктура“. Общата стойност на схемата е **558 млн. лв.** С проектите ще се постигнат следните индикатори: 992,716 км реконструирани и рехабилитирани пътища второкласна и третокласна пътна мрежа, както и 16,540 км изградени пътища от първокласната пътна мрежа. Към 01.10.2014 г. по схемата са сключени **55 договора** на обща стойност на БФП **718 млн. лв.** и са рехабилитирани и въведени в експлоатация общо

739 км пътни участъци. На 30 януари 2014 г. с решение Министерски съвет даде съгласие УО на ОПРР да сключи договор с АПИ за предоставяне на БФП за големия проект „Изграждане на Северна скоростна тангента от км 0+000 до км 16+540“ преди окончателното одобрение от страна на ЕК. На 17.02.2014 г. е сключен договърът за предоставяне на БФП за големия проект „Изграждане на Северна скоростна тангента“ на обща стойност 235 млн. лв.

На 04.06.2014 г. Европейската комисия одобри проекта, както и финансовия принос от Европейския фонд за регионално развитие за реализацията му.

Общо по програмата са рехабилитирани и въведени в експлоатация общо 1023 км пътни участъци (второкласна, третокласна и общинска пътна мрежа).

4. Подкрепа за градския транспорт в големите градове

В рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.5 „Системи за устойчив градски транспорт“ по Оперативна програма „Регионално развитие“ са предвидени **403 млн. лв.** за развитието на интегриран градски транспорт в 7-те големи града на страната – София, Пловдив, Варна, Бургас, Плевен, Русе и Стара Загора. Акцентира се върху създаване на по-ефективен и бърз градски транспорт с по-малко потребление на енергия, изграждане на по-достъпна вторична инфраструктура на обществените транспортни мрежи и въвеждане на природосъобразни видове градски транспорт. В Управляващия орган на ОПРР продължава своята работа специално създаденото **звено за подпомагане изпълнението на проектите за интегриран градски транспорт.**

– Проект за интегриран градски транспорт на Община Бургас

Проект „Интегриран градски транспорт на Бургас“ е първият голям проект по смисъла на чл. 39 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 по линия на ОПРР. Общият му размер възлиза на **131 млн. лв.**, от които – безвъзмездна финансова помощ **101 млн. лв.** и **30 млн. лв.** – собствен принос на Община Бургас. Договорът за предоставяне на безвъзмездна финансо-

ва помощ е сключен на 26 ноември 2010 г. и е с продължителност на изпълнение 48 месеца. Проектът е одобрен от Европейската комисия на 16 август 2011 г. и предвижда **набор от мерки за модернизация на общественя транспорт и насърчаване на придвижването по алтернативни начини** (пеш или чрез велосипеди), както и **проучвания за бъдещи инвестиции**, които да надграждат постигнатите резултати.

Компоненти на проекта:

- Обновяване на подвижния състав и базите за поддръжка;
- Изграждане на централна автобусна спирка и обновяване на автобусни терминали;
- Въвеждане на нова оптимизирана и атрактивна автобусна маршрут-на мрежа и на система за бърз автобусен транспорт;
- Изграждане на велоалеи и пешеходни надлези;
- Въвеждане на интегрирана електронна билетна система и система за информизиране на пътниците в реално време по спирките и в автобусите;
- Изграждане на единен център за контрол и управление на трафика, подпомаган от системи за видеонаблюдение и контрол на общественя транспорт;
- Светофарна уредба с приоритет за автобусите на градския транспорт.

Към 01.10.2014 г. са доставени 28 бр. дизелови съчленени автобуси и 39 бр. метанови автобуса, които са в експлоатация; в процес на реконструкция са автобусно депо, работилница, дизел и метан станция; в процес на реконструкция и разширение са терминал „Меден Рудник“ и прилежаща територия; в процес на изпълнение е изграждане на централна автобусна спирка. Изготвени са технически инвестиционни проекти за бърза автобусна линия, терминали и система от велосипедни алеи и са издадени съответните разрешения за строеж. На етап оценка са процедури за избор на изпълнител за изграждане на система за бърз автобусен транспорт, както и за избор на изпълнител на инженеринг за четири пешеходни надлези. Предстои публикуване на процедура за избор на изпълнител за извършване на проучвания за бъдещи инвестиции, които да надградят постигнатите резултати. Подписан е договор за обществена услуга между „Бургасбус“ ЕООД и Община Бургас в съответствие с изискванията на Регламент 1370/2009 г.

– **Проект за интегриран градски транспорт на София**

Проект „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Столична община“ е **вторият голям проект** по смисъла на чл. 39 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 по линия на ОПРР. Общият му размер възлиза на **122 млн. лв.**, от които **98 млн. лв.** – безвъзмездна финансова помощ и **24 млн. лв.** – собствен принос на Столична община. Договорът за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е сключен на 23 август 2011 г. и е с продължителност на изпълнение 48 месеца. Проектът е одобрен от Европейската комисия на 13 юни 2012 г. и предвижда **набор от мерки за подобряване качеството на общественя транспорт и насърчаване на екологично чист градски транспорт**.

Компоненти на проекта:

- Интелигентна система за контрол на трафика;
- Електронни информационни табла;
- Доставка на 50 бр. нови тролейбуси;
- Маркетингово и правно проучване за навеси на общественя транспорт;
- Модернизация на трамвайната линия по бул. „България“;
- Изграждане на нова трамвайна линия от Семинарията до кв. „Дървеница“;

Към 01.10.2014 г. са доставени 50 бр. нови нископодови съчленени тролейбуса, които са в експлоатация и също така е приключил етап 1 от реконструкцията на трамваен релсов път, контактна и кабелна мрежа по бул. „България“. В процес на изпълнение е компонент за доставка на 600 бр. нови електронни табла. Обявени и на етап на оценка са процедури за доставка и монтаж на Интелигентна система за управление на трафика и за изграждане на трамвайна линия Семинарията-Дървеница. Подписан е договор за обществена услуга между Център за градска мобилност и Столична община в съответствие с изискванията на Регламент 1370/2009 г.

– Проекти за интегриран градски транспорт в петте големи града

За реализиране на проекти за модернизиране на градския транспорт в останалите пет големи града в България по ОПРР са предвидени средства в размер на **204 млн. лв.** Те са разпределени между петте града на базата на брой жители, население, ползващо градски транспорт и туристически поток. През юли и август 2012 г. са подписани договори с общините Плевен, Пловдив, Русе и Стара Загора. Общият размер на проектите възлиза на **125,9 млн. лв.**, от които **112,5 млн. лв.** – безвъзмездна финансова помощ. Подписани са договори за обществена услуга между „Тролейбусен транспорт“ ЕООД Плевен и община Плевен, както и между „Тролейбусни превози“ ЕООД и община Стара Загора в съответствие с изискванията на Регламент 1370/2009 г.

Компоненти на проектите за градски транспорт:

- Планиране на транспорта, с цел постигане на преход от използването на лични автомобили към обществен транспорт, велосипеди и ходене пеша;
- Интелигентна система за регулиране на трафика;
- Система за електронно таксуване;
- Екологичен подвижен състав от автобуси/тролейбуси;
- Подобряване и развитие на инфраструктурата на градския транспорт;
- Конфигуриране на пътищата с цел осигуряване на специални ленти с предимство.

– Проект за интегриран градски транспорт на Варна

Проект „Подкрепа за интегриран градски транспорт на Варна” е третият голям проект по смисъла на чл. 39 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 по линия на ОПРР. Общият му размер възлиза на **114 млн. лв.**, от които **90 млн. лв.** – безвъзмездна финансова помощ и **24 млн. лв.** (от които 10 734 657 лв. са недопустими разходи) – собствен принос на община Варна. Договорът за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е сключен на 9 юли 2012 г. и е

с продължителност на изпълнение 36 месеца. Проектът е одобрен от Европейската комисия на 17 декември 2012 г. и предвижда **реализирането на 10 компонента, съответстващи на основните стратегически целина ОПРР за създаване на система за устойчив градски транспорт.**

Компоненти на проекта:

- Автоматизирана билетна система;
- Предимство на превозните средства за МГОТ на кръстовищата;
- Система за информация на пътниците в реално време;
- Център за управление на МГОТ;
- BRT коридор;
- Подвижен състав;
- Съоръжения за колоездене;
- Подобрения на три крайни спирки;
- Подобрения на производствено-техническата база;
- Мерки за достъпност и подобряване на статичната информация на спирките на МГОТ.

Към 01.10.2014 г. са доставени 70 бр. нови нископодови автобуса, които са в експлоатация и е подписан договор за обществена услуга (ДОУ) между

община Варна и вътрешният оператор и партньор по проекта „Градски транспорт“ АД. Има сключени договори с изпълнители на финансов одит, строителен надзор за подобрения на ПТБ, както консултант за изготвяне на тръжна документация за възлагане на обществени поръчки и подпомагане провеждането на процедури за избор на изпълнител. Обявени и в етап на оценка са процедури за инженеринг и авторски надзор за изпълнение на: коридор за бърза автобусна линия (BRT); съоръжения за колоездене; подобрения на 3 крайни спирки; мерки за подобряване на достъпността; предимство на масов градски обществен транспорт (МГОТ) на кръстовища; система за информация на пърниците в реално време; център за контрол на МГОТ; автоматизирана билетна система; строителен надзор за билетна система; строителен надзор за BRT, съоръжения за колоездене; подобрения на 3 крайни спирки; мерки за подобряване на достъпността.

5. Подкрепа за жилищната политика

– Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради

Оперативна програма „Регионално развитие“, посредством схема за безвъзмездна финансова помощ **„Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради“**, подпомага изпълнението на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради в 36 градски центрове. Схемата е публикувана на 18.07.2011 г., като представлява неразделна част от Националната жилищна стратегия и ще допринесе за дългосрочни подобрения в условията на живот в градовете. Конкретен бенефициент е дирекция „Обновяване на жилищни сгради“ към Министерство на регионалното развитие. Общата стойност на проекта възлиза на **65 млн. лв.**, от които **50 млн. лв.** безвъзмездна финансова помощ. До 75% от стойността на бюджета за енергийно обновяване за всяка одобрена за финансиране по проекта сграда ще бъдат безвъзмездна финансова помощ, 25% ще се осигуряват със собствени или

заемни средства от етажната собственост. В рамките на проекта е предвидено изпълнение на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради в 36 градски центрове, които обхващат извършване на обследвания за енергийна ефективност и внедряване на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради (топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване).

Към 01 октомври 2014 г. са подадени общо 481 заявления за интерес и подкрепа от 34 града. Само в 2 града няма подадени заявления - Ловеч и Силистра. Одобрени към момента са 393 сгради. Получени са 89 заявления за финансова помощ и изпълнение на обновяване за енергийна ефективност. Сключени са 52 споразумения за финансова помощ. В процес на сключване са още 18 споразумения за финансова помощ. В зависимост от етапа на изпълнение на дейностите на сградите

те се изготвят техническо обследване, обследване за енергийна ефективност и работен проект. Налице са първите 4 сгради с одобрени работни проекти и издадени разрешения за строеж. За 2 от тях са сключени договори с изпълнители за извършване на строително-монтажни работи в резултат на проведена процедура за избор на изпълнител по ЗОП. Строително-монтажните работи за първите две сгради завършиха. Едната от сградите е въведена в експлоатация на 09.09.2014 г., а другата е в процедура по въвеждане в експлоатация.

На 27.05.2014 г. са отворени постъпилите оферти по процедурата за изработване на инвестиционни проекти на сградите. На 01.10.2014 г. Възложителят взе решение за класиране и избор на изпълнители в обществена поръчка по пет обособени позиции. С избраните изпълнители са сключени рамкови споразумения. По две обособени позиции – за ЮИР и СИР, процедурата е прекратена и открита отново на 18.09.2014 г.

На 01.10.2014 г., Възложителят взе решение за класиране и избор на изпълнители за сключване на индивидуални договори за изработване на инвестиционни проекти на сградите с приети технически и енергийни обследвания за територията на гр. София. На 17.06.2014 г. са отворени постъпилите оферти по процедурата за изпълнение на СМР на сградите. На 23.09.2014 г., Възложителят взе решение за класиране и избор на изпълнители в обществена поръчка по седем обособени позиции.

– Подкрепа за създаване на инструмент за финансов инженеринг Фонд за жилищно обновяване.

През март 2012 г., след процедура по Закона за обществените поръчки, е сключен договор с „Корпоративна търговска банка“ АД за създаване на Фонд за жилищно обновяване (ФЖО) с бюджет от 12,467 млн.лв. от ОПРР и 1 млн. лв. съфинансирани от КТБ АД. ФЖО е инструмент за финансов инженеринг за предоставяне на заеми/банкови гаранции, които собствениците

на жилища в многофамилни жилищни сгради могат да използват за осигуряване на финансово самоучастие в процеса по обновяване на масовия жилищен фонд в България. Фондът за жилищно обновяване предлага специални условия в полза на българските домакинства, които позволяват кредитите по проекта да са с лихва ОЛП + 4.5% до ОЛП+6,5% за целия период на договора. Срокът на кредитите, които ФЖО отпуска, е до 20.03.2022 г., с гратисен период до 12 месеца. В случай на предсрочно частично или пълно погасяване, ФЖО не начислява неустойки. Фондът разглежда документите на кандидатите за кредити без такса, а при одобрение и подписване на договор, не удържа комисиони за управление на кредита. Не се събират такси и комисиони за откриване и закриване на разплащателната сметка и титулярят не заплаща месечни такси за обслужване на сметката.

6. Подкрепа за социални жилища за маргинализирани групи

В изпълнение е схема „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение“, обявена на 30.08.2011 г. с бюджет **16 млн.**

лв. Насочена е към осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на групи в неравностойно положение чрез обновяване и промяна на предназначението на съществуващи сгради,

собственост на публични власти или сдружения с нестопанска цел. Схемата ще допринесе за социалното включване на хора в неравностойно и уязвимо положение чрез повишаване на техния жизнен стандарт и общо подобряване на качеството на жилищния фонд на градските общности. В процес на изпълнение са 3 договора на общините Видин, Девня и Дупница с общ размер на предоставената БФП е **12 млн. лв.** Проектите целят създаване на пилотни модели за осигуряване на съвременни социални жилища и за трайно и устойчиво решаване на проблемите в тази сфера.

С решение на Комитета за наблюдение на ОПРР общините Тунджа, Столична, Казанлък, Лом и Варна бяха поканени да подадат проектни предложения по схемата на обща индикативна стойност на БФП в размер на 18 млн. лв. Към сключване на договори за предоставяне на БФП ще се пристъпи след като е налице влязло в сила решение за определяне на изпълнители на обществените поръчки за основните дейности по проектите в срок до края на месец декември 2014 г., а в случая на Община Казанлък - до края на месец март 2015 г.

7. Съвместна европейска инициатива JESSICA

Инициативата JESSICA е насочена към подпомагане на устойчивото и интегрирано градско развитие. В България JESSICA се осъществява от ОПРР посредством Холдингов фонд, управляван от Европейската инвестиционна банка, чрез два Фонда за градско развитие (ФГР), които финансират проекти за публично-частно партньорство и други проекти за градско развитие на територията на София и шестте големи града – Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен.

„Фонд за устойчиво градско развитие на София“ ЕАД предоставя нисколихвени заеми, гаранции и дялово участие за проекти на територията на град София. Размерът на средствата за инвестиране от Фонда в проекти за градско развитие е **49,2 млн. лв.**, в това число 24,6 млн. лв. от ОПРР и 24.6 млн. лв. от фонд мениджъра.

„Регионален фонд за градско развитие“ АД предоставя нисколихвени заеми и дялово участие за проекти на територията на шестте големи града. Размерът на средствата за инвестиране от Фонда в проекти за градско развитие е **110,7 млн. лв.**, в това число 36,9 млн.лв. от ОПРР и 73,8 млн.лв. съфинансирани от фонд мениджъра.

Фондовете за градско развитие работят по широко портфолио от потенциални проекти за финансиране с нисколихвени кредити по инициативата JESSICA.

Към 01.10.2014 г. са сключени споразумения за финансиране от фондовете за градско развитие по JESSICA за общо 17 проекта на обща стойност 98,16 млн. лв., от които 26,54 млн. средства по ОПРР, както следва:

- ✓ Реконструкция и капиталов ремонт на „Женски пазар“ в гр.София;
- ✓ Възстановяване и реконструкция на пазар „Връбница“ в гр. София;
- ✓ Магически замък „Ред Касъл“ в гр. София;
- ✓ Реконструкция на Централния общински пазар в гр. Стара Загора;
- ✓ Изграждане на логистичен център в гр. Стара Загора;
- ✓ Инсталиране на енергийно ефективно осветление на общинско футболно игрище в гр. Стара Загора;
- ✓ Преустройство на бивш подземен обект с отбранително предназначение (бомбоубежище) в увеселителен атракцион „Подземен град“ в гр. Бургас;
- ✓ Изграждане на постоянно изложение „Флора в гр. Бургас“;

- ✓ Изграждане на завод за авточасти в индустриалната зона на гр. Русе;
- ✓ Разширяване на съществуващ надземен паркинг за 84 автомобила с допълнителни 56 паркоместа в гр. Варна, в т.ч. рехабилитация на прилежащата ВиК, инженерна и улична инфраструктура;
- ✓ Изграждане на нов кино мултиплекс в търговски комплекс в Плевен и реновиране на съществуваща кино зала в друг търговски център;

- ✓ Обновяване на западнали промишлени зони - изграждане на нова производствена база за хляб (Симид) в гр. Пловдив;
- ✓ Обновяване на изоставени индустриални площи: рехабилитация на съществуващи производствени и складови съоръжения, разположени в индустриалната зона на въздействие в гр. Стара Загора;
- ✓ Подобряване качеството на медицинските услуги и осигуряване на рентабилна здравна инфраструктура в Първа МБАЛ чрез закупуване и доставка на иновативна медицинска апаратура;
- ✓ Осигуряване на рентабилна здравна инфраструктура и подобряване качеството на медицинските услуги в Четвърта МБАЛ, чрез закупуване и доставка на нова медицинска апаратура;
- ✓ Подобряване на социалната инфраструктура и качеството на медицинските услуги в Първа САГБ Света „София“ ЕАД, чрез извършване на ремонтни дейности в сектор „Операционни зали“ и внедряване на модерна медицинска апаратура и оборудване;
- ✓ Изграждане на Многофункционален спортен комплекс „Спортна София“ в Зона Б-5.

8. Развитие на културната инфраструктура – ключови проекти на Министерство на културата

Министерството на културата има сключени **18 договора** на обща стойност на БФП **48 млн. лв.** за реконструиране и обновяване на културни обекти с национално значение като Националния музеен комплекс, Базилика „Света София“, Сатиричен театър „Алеко Константинов“ – гр. София и др. Приключени са 13 проекта, с което са обновени и модернизирани сгради на 3 театъра - ДТ „Адриана Будевска“, гр. Бургас; Драматичен театър „Ст. Бъчваров“, гр. Варна; Сатиричен театър „Алеко Константинов“, гр. София;

3 опери - Русенската опера, Оперно-филхармонично дружество - Русе и Оперно-филхармонично дружество - Бургас; 3 музея - Национален музей на българското изобразително изкуство, Национален политехнически музей-София, Архитектурен музей „Св. София“ и една концертна зала - Концертен комплекс „България“ и 3 училища - Национално училище за музикално и танцово изкуство „Добрин Петков“, гр. Пловдив,

Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография, гр. София и Национално училище за музикално и сценично изкуство „Панчо Владигеров“, гр. Бургас.

Предоставени са **30 млн. лв. по 10 договора** за подкрепа развитието на недвижими културни ценности с национално и световно значение като Античен културно-комуникационен комплекс „Сердика“ (т.нар. „Ларго“); Национален историко-археологически резерват „Плиска“; Исторически резерват Трапезица в гр. Велико Търново; Червената църква край гр. Перушица. Приключени са 8 проекта, като са подобрили туристически атракции - недвижими културни ценности и свързаната с тях инфраструктура - „Ески джамия и музей на религиите – Стара Загора“, Църква „Св. Георги“ в с. Арбанаси, Национален историко-археологически резерват „Плиска“, Историко-археологически резерват „Никополис ад Иструм“, Раннохристиянската базилика „Червената църква“ край Перушица, могилата Шушманец, Римска крепост „Сексагинта Приста“, гр. Русе и Кръстатата казарма (Етнографска експозиция) в гр. Видин.

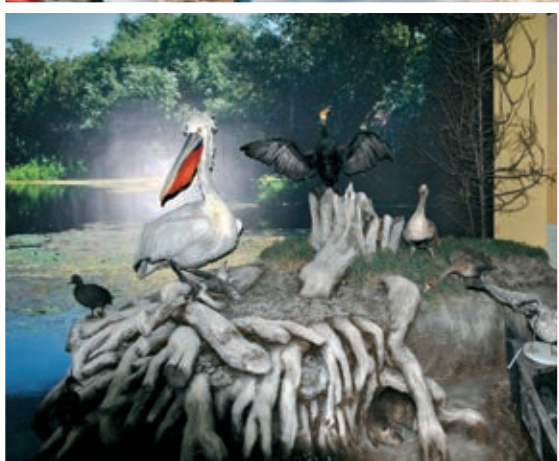

9. Подкрепа за развитие на туристически атракции в общини

В рамките на 2 схеми по ОПРР се подкрепят **60 проекта**, които целят да подобрят състоянието на културни ценности и природни забележителности на територията на общините чрез комплекс от мерки за развитие на интегриран туристически продукт – съчетание от инфраструктурни, маркетингови и консервационни дейности. Одобрените проекти са на обща стойност на БФП **186 млн. лв.** Подкрепа получават някои от знаковите забележителности на страната, като приносът на ОПРР ще спомогне за повишаване на тяхната привлекателност:

- ✓ Старият град на Несебър;
- ✓ Мадарският конник и Шуменската крепост – Община Шумен;
- ✓ Археологически комплекс Перперикон – Община Кърджали;
- ✓ Древната българска столица Велики Преслав – Община Велики Преслав;
- ✓ Белоградчишката крепост – Община Белоградчик;
- ✓ Асеновата крепост – Община Асеновград;
- ✓ Остров „Света Анастасия“ – Община Бургас;

- ✓ Архитектурно-етнографски комплекс „Етър” и Архитектурно-исторически резерват с. Боженци – Община Габрово;
- ✓ Музеят на София с активно присъствие на минерална вода – Столична община;
- ✓ Пещерата Леденика – Община Враца;
- ✓ Археологическият резерват на град Хисаря.

Подкрепа се предоставя и за развитието на нови атракции с голям потенциал за привличане на туристи и увеличаване на ползите от туризма.

Към 01.10.2014 г. са приключени 26 договора, в резултат на което са подкрепени 72 туристически атракции/обекти и са обучени 171 човека за работа на подкрепените туристически атракции.

10. Подкрепа за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите

Оперативна програма „Регионално развитие“ подкрепя развитието на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите чрез 2 схеми в рамките на Операция 3.2 „Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите“. Бенефициенти по схемата са общини на територията на цялата страна. Дейностите, които се подкрепят, са насочени към дестинации със значителен туристически потенциал, популяризиращи природното, културно и историческо наследство. В процес на изпълнение са **38 договора** на обща стойност на БФП **16,6 млн. лв.**

11. В подкрепа на следващия програмен период

В рамките на Операция 5.3 „Изграждане на капацитет на бенефициентите на ОПРР“ по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ се изпълнява схема – „В подкрепа на следващия програмен период“. Кандидатстването по схемата се извърши изцяло по електронен път чрез Електронния модул на ИСУН. Схемата е насочена към изготвяне на зрели проекти в пълна степен на проектна готовност (инвестиционни проекти в пълния им обем, съгласувания, одобрения, разрешителни документи и др.), с които бенефициентите ще имат възможност да кандидатстват за финансиране със средства през следващия програмен период 2014-2020 г. Допустими кандидати са 36 общини – центрове на градски агломерации. В процес на изпълнение са **35 бр. договори** за предоставяне на БФП в размер на **26 млн. лв.** През месец август 2014 г. бяха получени първите 9 бр. готови инвестиционни проекти, разработвани от общините по линия на схемата. С това стартира процесът на приемане на готовите продукти от страна на УО на ОПРР.

36-те Интегрирани плана за градско възстановяване и развитие на 36 града от първо, второ и трето йерархично ниво, съгласно Националната концепция за пространствено развитие са одобрени от УО на ОПРР.

ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014-2020 г.

Процесът на програмиране на регионалното развитие за периода 2014-2020 г. стартира през 2010 г. с публикуването на пети доклад на Европейската комисия за икономическото, социалното и териториалното сближаване, в който се подчертава, че инвестициите в бъдещата политика на сближаване трябва да са тясно съгласувани с целите на стратегията „Европа 2020“. Предлага се въвеждането на строги условия и стимули, за да се гарантира, че заделените за политиката на сближаване средства се използват по-ефективно и се поставя по-силен акцент върху постигането на резултати. С публикуването на проектите на регламенти за периода 2014-2020 г. в края на 2011 г. (06.10.2011 г.) започва същинският процес на програмиране на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. (ОПРР 2014-2020).

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. е разработена от Тематична работна група, включваща институционалните и социално-икономически партньори. На 20 май 2014 г., на своето 10-то заседание, тематичната работна група, прие четвърти вариант на ОПРР 2014-2020. С протоколно решение № 20 от 21.05.2014 г., Министерският съвет одобри ОПРР 2014-2020 и даде мандат на Министъра на регионалното развитие да проведе преговорите по одобрението на оперативната програма в съответствие с координационния механизъм, заложен в Споразумението за партньорство. На 30.05.2014 г., чрез системата SFC, ОПРР 2014-2020 официално е изпратена на Европейската комисия.

С Европейската комисия са проведени няколко кръга на неформални преговори, срещи на високо ниво и технически срещи, с оглед отразяване на всички отворени въпроси и сближаване на позициите, както и официални преговори за изясняване на основните ключови въпроси по програмата – политиката за градско развитие, приоритетите в сектор здравеопазване и изпълнение на реформата в здравния сектор, подходът за финансиране на образователна инфраструктура и индикаторите на оперативната програма.

В края на 2013 г. беше приета предварителната оценка на програмата, актуализирана през май 2014 г. в частта за оценка на системата от индикатори на ОПРР 2014-2020 г. и беше издадено становище от страна на Министерство на околната среда и водите за съгласуване на програмата и нейната екологична оценка.

Оперативната програма е част от Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. Основна цел на програмата е подобряване на социално-икономическото и териториално развитие и генериране на растеж и заетост на българските региони, както и адресиране на демографските проблеми и обезлюдяването на средно-големите и по-малки градове, чрез прилагане на модел за умерено полицентрично развитие на мрежата от градовете.

Стратегическият фокус на ОПРР е насочен към политиката за градско развитие, чрез изпълнение на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие в целеви градове, формиращи националната полицентрична система, съгласно Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. Във връзка с ефективно изпълнение и постигане на целите на териториалните измерения на секторните политики, включени в Споразумението за партньорство, в обхвата на програмата са предвидени инвестиции в регионална образователна, здравна, социална и пътна инфраструктура, и регионален туризъм.

Проектът на Оперативна програма „Региони в растеж“ за програмен период 2014-2020 г. предвижда подкрепа за следните приоритетни направления:

Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“;

Приоритетна ос 2: „Устойчиво и интегрирано развитие на полицентрични опорни центрове“

Приоритетна ос 3: „Регионална образователна инфраструктура“;

Приоритетна ос 4: „Регионална здравна инфраструктура“;

Приоритетна ос 5: „Регионална социална инфраструктура“;

Приоритетна ос 6: „Регионален туризъм“;

Приоритетна ос 7: „Регионална пътна инфраструктура“;

Приоритетна ос 8: „Техническа помощ“.

Оперативната програма е изготвена в съответствие и в подкрепа на изпълнението на два национални документа за развитието на България до 2020 г. – Национална програма за развитие „България 2020“ и Национална програма за реформи 2012-2020 г. Програмата е в съответствие и с Националната стратегия за регионално развитие и Националната концепция за пространствено развитие.

Доразвивайки и надграждайки постигнатото през изминалия програмен период 2007-2013 и във връзка със засилване на ролята на градското развитие за постигане на целите на Кохезионната политика, основен приоритет и през периода 2014-2020 г. ще бъде устойчиво и интегрирано градското развитие в рамките на **Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“**. Приоритетът ще бъде изпълняван в рамките на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) на 10 големи града – центрове на растеж и мрежа от балансиращи средни градове от полицентричната мрежа за развитие, определени за конкретни бенефициенти по Приоритетната ос 1, за прилагане в тях на целенасочена държавна политика за градско развитие. Предвид стратегическия фокус на ОПРР 2014-2020 г., насочен към градско развитие, в този приоритет са фокусирани около 55 процента от финансовия ресурс на програмата. В рамките на приоритетната ос ще бъде подкрепено изпълнението на 5 инвестиционни приоритета, включващи списък от примерни дейности свързани с интервенции в общинска образователна инфраструктура, културна, спортна и социална

инфраструктура, подобряване на градската среда, енергийна ефективност в административни и жилищни сгради и студентски общежития, интегриран градски транспорт, зони с потенциал за икономическо развитие. За конкретни бенефициенти по приоритетната ос са определени общините на големи и средни градове от 1-во до 3-то йерархично ниво на националната полицентрична система, Университети, Организации, изпълняващи финансови инструменти, Министерство на културата – за обекти на културната инфраструктура – държавна собственост и дирекция „Обновяване на жилищни сгради“ в МРР.

Европейската комисия подкрепя подхода на полицентрично развитие на българските градове, но счита, че за тази цел е необходим различен подход на финансиране на малките градове. Ето защо в процеса на преговорите с ЕК и в следствие на направените коментари по петия вариант на ОПРР 2014-2020, Управляващия орган на ОПРР предложи 28-те града от 4-то йерархично ниво да бъдат изведени в нова **Приоритетна ос 2 „Устойчиво и интегрирано развитие на полицентрични опорни центрове“**. Чрез подкрепата на градовете от 4-то ниво в периферни територии (централни или гранични) се цели да се създадат и развият устойчиви връзки между градските и селските райони в подкрепа на модела за умерен полицентризъм. Дейностите по приоритетната ос ще бъдат насочени към подкрепа за интегрирани действия за енергийна ефективност в административни и жилищни сгради, образователна и социална инфраструктура, подобряване на физическите елементи на градската среда и зони с потенциал за икономическо развитие, така, че да бъдат подкрепени идентифицираните малки градове от микрорегионално значение, които се намират в периферните райони на страната, и които имат потенциал да действат като опорни центрове на градовете от по-високите йерархични нива подкрепяни по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, а именно градовете от първо, второ и трето ниво от националната полицентрична мрежа. Инвестиционната подкрепа ще се осъществява на цялата територия на градовете от 4-то ниво на принципа на финансирането на проекти чрез процедура на конкурентен подбор.

Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020 е насочена към обекти на образователната инфраструктура от национално и регионално значение (професионални, специални, спортни, помощни, училища по изкуствата и културата) включително и висши училища. Ясна приоритизация на проектите се осъществява чрез разработената от Министерство на образованието и науката Методология за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България, одобрена от Министерството на образованието и науката и Стратегията за развитие на висшето образование. За конкретни бенефициенти по приоритетната ос са определени Министерство на образованието и науката (МОН) за училища, държавна собственост към МОН; Министерство на земеделието и храните (МЗХ) за училища, държавна собственост към МЗХ; Министерство на културата (МК) за училища, държавна собственост към МК; Министерство на младежта и спорта (ММС)

за спортните училища, собственост на ММС; Висши училища и Общини за общинска образователна инфраструктура от национално и регионално значение.

Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“ е насочена към подобряване на условията за адекватна спешна медицинска помощ и лечебните заведения за продължително лечение, като част от реформата в здравния сектор, насочена към устойчиво подобряване на здравето на населението в изпълнение на Националната здравна стратегия 2014-2020 и Планът за действие за нейното изпълнение. За конкретни бенефициенти по приоритетната ос са определени Министерство на здравеопазването (МЗ) за държавна здравна инфраструктура и общини за общинска здравна инфраструктура.

Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ продължава подкрепата за процеса деинституционализация на социалните услуги в съответствие с Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ с хоризонт 2025 и Планът за действие за изпълнението ѝ. В допълнение през програмен период 2014-2020 г. в процеса на деинституционализация са включени и услугите за възрастни хора, в съответствие с Национална стратегия за дългосрочна грижа и Планът за действие за изпълнението ѝ – за действия, насочени към възрастните хора. За конкретни бенефициенти по приоритетната ос са определени общини и Министерство на здравеопазването за медико-социални домове за грижи.

Приоритетна ос 6 „Регионален туризъм“ ще подпомага развитието на културни и исторически атракции и религиозни обекти от национално и световно значение и развитието на регионален туристически продукт, свързан с финансираните обекти. Развитието на регионалния туризъм и използването на местния икономически потенциал е основен инструмент за създаване на нови форми на заетост в регионите и постигане на устойчив икономически растеж. Приоритетната ос ще се изпълнява на основата на приоритизирани културни обекти, оценени и класирани по райони от ниво 2 (NITS II) съгласно Методология за приоритизиране на обекти на културното наследство от национално и световно значение. За конкретни бенефициенти по приоритетната ос са определени Министерство на културата – за обектите държавна собственост в управление на МК, включително в партньорство с неправителствени организации за дейности за развитие на регионални туристически продукти; Религиозни институции на вероизповеданията и техни местни поделения, които са юридически лица – за обектите, собственост на съответните религиозни институции и техните местни поделения - юридически лица, включително в партньорство с неправителствени организации за дейности за развитие на регионални туристически продукти; Общини – за обектите общинска собственост (или за държавна собственост с предоставено право на управление на общините), включително в партньорство с неправителствени организации за дейности за развитие на регионални туристически продукти; и Организации, изпълняващи финансови инструменти.

Регионалната пътна инфраструктура е изведена като приоритет от национално значение. Инвестициите по **Приоритетна ос 7 „Регионална пътна инфраструктура“** ще бъдат насочени към строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища. Ще бъдат финансирани определен брой пътни отсечки от национално и регионално значение, осъществяващи връзка с TEN-T

мрежата, предварително определени на базата на Методика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки разработена от Агенция „Пътна инфраструктура“, Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 г., както и Стратегия за развитие на транспортна система в Република България до 2020 г. За конкретен бенефициент по приоритетната ос е определена Агенция Пътна инфраструктура.

По приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ финансовият ресурс е насочен към укрепване и повишаване на административния и институционалния капацитет на Управляващия орган и бенефициентите за успешното управление и изпълнение на оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., популяризиране на резултатите, както и за подготовката на документи за следващия програмен период. За конкретни бенефициенти по приоритетната ос са определени Управляващият орган на ОПРР 2014-2020 г. и Бенефициентите на ОПРР 2014-2020 г.

През следващия програмен период ще се доразвие и надгради използването на финансови инструменти. Проекти от типа JESSICA ще бъдат приложими по отношение на следните три направления: устойчиво градско развитие, енергийна ефективност и туризъм, като се планира разширение на териториалния обхват до 67 града в страната и значително увеличение на финансовия ресурс, заделен за възвръщаеми инвестиции по ОПРР. Това ще разшири значително потенциалните възможности за формиране на публично-частни партньорства и за финансиране на инициативи на бизнеса, които имат социално-икономически ефект и принос към целите на ОПРР 2014-2020.

Резултатите от изпълнението на ОПРР се очаква да имат положително въздействие върху процесите на регионалното развитие в страната, като представляват подкрепа за противодействие на последиците от глобалната финансова и икономическа криза. В тази връзка програмата е насочена към преодоляване изоставането в развитието на българските региони, чрез инвестиции стимулиращи генерирането на растеж и работни места.

Министерство на регионалното развитие
ГД „Програмиране на регионалното развитие“
1303, гр. София,
бул. „Тодор Александров“ 109 - 115
тел: + 359 2 9405 439 факс: +359 2 9405 383
e-mail: oprd@mrrb.government.bg
www.bgregio.eu
www.mrrb.government.bg

Отдел „Южен централен район“, МРР
ул. „Богомил“ № 31, ет. 4
гр. Пловдив 4000
тел. +359 32 / 63 02 38
e-mail: JMollov@mrrb.government.bg

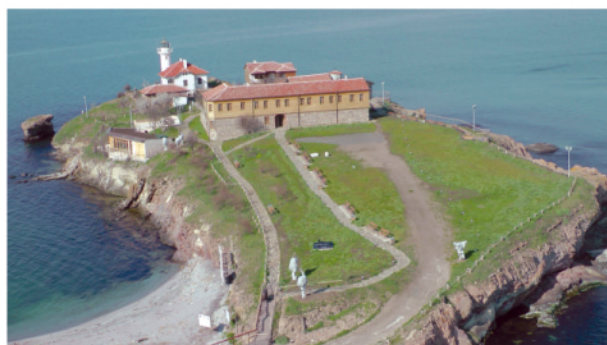
Отдел „Югозападен район“, МРР
бул. „Т. Александров“ № 109-115
гр. София 1303
тел. +359 2 / 9405 388
e-mail: IGeorgieva@mrrb.government.bg

Отдел „Северен централен район“, МРР
пл. „Свобода“ № 6, ет. 6
гр. Русе 7000
тел. +359 82 / 83 07 68
e-mail: TKuleva@mrrb.government.bg

Отдел „Североизточен район“, МРР
ул. „Д-р Пискулиев“ 3, етаж 4
гр. Варна 9000
тел. +359 52 / 62 57 21
e-mail: ADoncheva@mrrb.government.bg

Отдел „Северозападен район“, МРР
ул. „Цар Симеон Велики“ №69А, етаж 4
гр. Видин 3700
тел. +359 94 / 60 11 45
e-mail: BVoycheva@mrrb.government.bg

Отдел „Югоизточен район“, МРР
бул. „Стефан Стамболов“ № 120, ет. 5
гр. Бургас 8000
тел. +359 56 / 81 04 27
e-mail: N.Nikolov@mrrb.government.bg

e-mail: oprd@mrrb.government.bg
www.bgregio.eu
www.mrrb.government.bg

Изготвено по проект: BG 161PO001/5-01/2008/056
„Изработване и разпространение на информационни материали за
Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. (ОПРР)“
Приоритетна ос 5: „Техническа помощ“ на ОПРР. Проектът се финансира от
Европейския фонд за регионално развитие и от
държавния бюджет на Република България